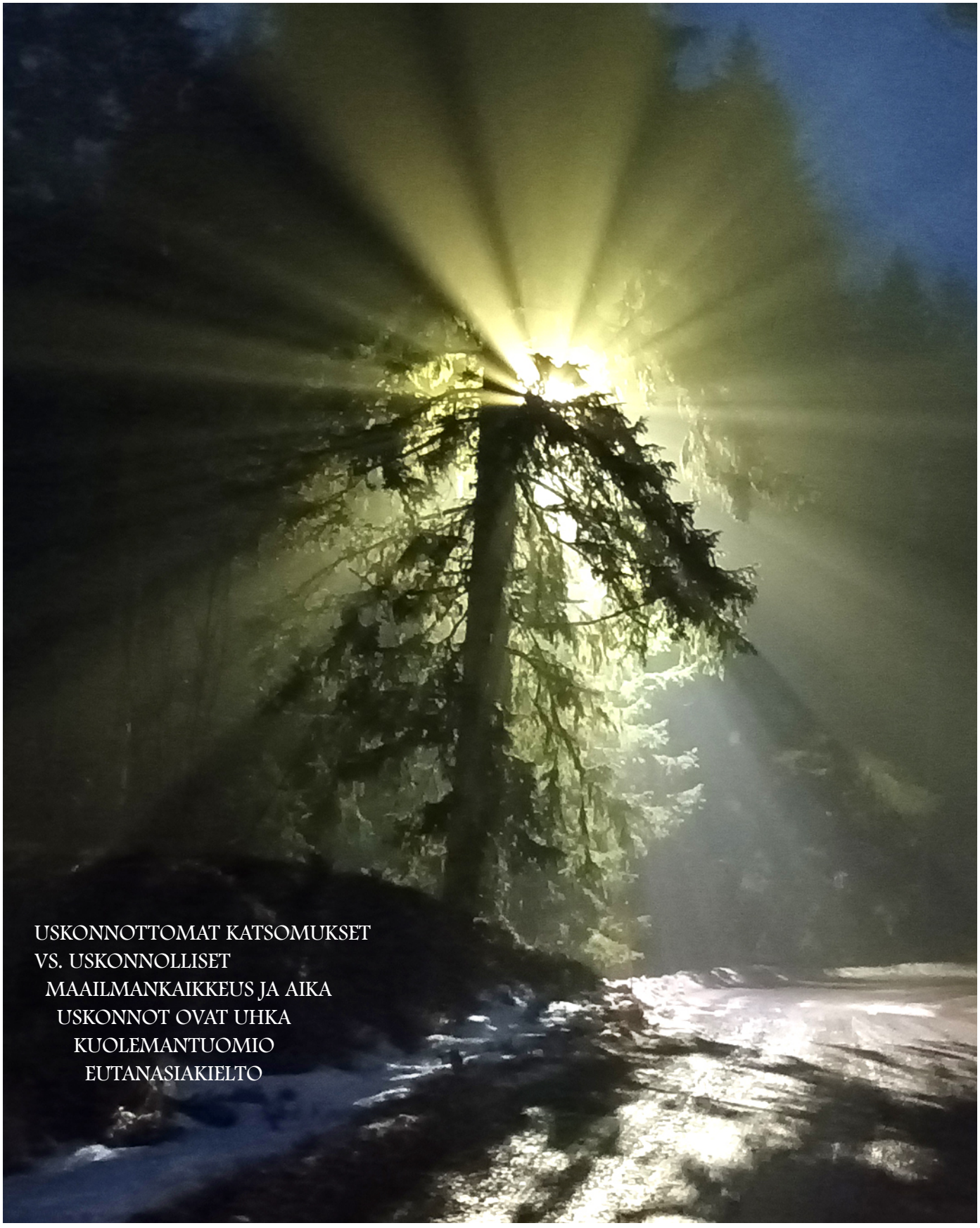
SataVAPARI

Satakunnan vapaa-ajattelijat ry:n tiedotuslehti SYKSY 2026

USKONNOTTOMAT KATSOMUKSET
VS. USKONNOLLISET
MAAILMANKAIKKEUS JA AIKA
USKONNOT OVAT UHKA
KUOLEMANTUOMIO
EUTANASIAKIELTO

Puheenjohtajan näppikseltä

Jukka Kim

Suu säkkiä myöden eletään päivästä toiseen ja siitä kolmanteen. Yhdistys on vähävarainen ja liikkumatilaa taloudesta ei löydy. Olkaa hyvä ja maksakaa jäsenmaksu 28 € tilille FI22 4108 0012 2364 39. Jokainen kassaan kilahtava ropo on tervetullut yhdistyksen toimintaan.

Lepomäen hautausmaasta olen tällä palstalla kirjoittanut usein. YLE Lounais-Suomi julkaisi radiojutun yksityisistä hautausmaista syyskuussa 2025. Toimittaja Soila Ojasen ja kuvaaja Pipsa Uutto-Rajakallion tekemä uutinen oli sen viikon ylivoimaisesti kuunnelluin uutinen YLEn Lounais-Suomen deskialueella! Syksyllä 2025 Lepomäessä järjestettiin talkoot ja sinne hankittiin muistokivi, se pystytettiin 2026. Kiven hankita lohkaisi yhdistyksen varoista oman osansa.

Syyskesällä 2026 käynnistettiin Lepomäen ohjesäännön ja hoitokunnan tietojen päivitys. Työ edistyi hyvin ja Lepomäki sai muotonsa kirjoitettuna.

Vapaa-ajattelijain liiton 30. liittokokous pidettiin 24.–25.10.2026 Lahdessa. Liiton johtoon ja piikkipaikalle vuosien odotuksen jälkeen saatiin Satakunnasta oma henkilö, harjavaltalainen Tanja Laine. Upeaa nähdä nuori, tarmokas ja osaava satakuntalainen nainen vapareiden liiton kärjessä! Tanja Laineen valinta on Satakunnan vapaa-ajattelijoille täyskymppi. Onnea ja menestystä sinulle, Tanja, vaativassa tehtävässäsi! Me täällä Kokemäenjokilaaksossa olemme kaikessa tukenasi ja apunasi.

Yhdistys asetti ehdokkaaksi liittohallitukseen Juho Lampikosken, joka myös tuli valituksi. Hänen mandaattinsa on vahva ja vie saletisti nuoren avarakatseisen, järkevän ja viisaan nuoren miehen keskusorganisaation päätöksenteon ytimeen.

Liittovaltuustoon esitettiin vahvaa vapaa-ajattelijaa ja tekijää Eura-joelta, Tauno Perkiötä, joka niin ikään valittiin. Hänellä on vuosi-kausien kokemus vapaa-ajatte-lijoiden toiminnasta, ja tiedämme hänen nauttivan laajaa luottamus-ta järjestökentässä kautta maan.

SATAKUNNAN VAPAA-AJATTELIJAT ry

Hallitus 2026

Jukka Kim, puheenjohtaja
Tauno Perkiö, siht./talouden hoito
Tanja Laine, Yki Räikkälä
Jussi Tulonen, Erkki Yli-Jokipii
Pasi Hiltunen, Juho Lampikoski

Yhdistyksen sähköposti: satakunta@vapaa-ajattelijat.fi
Yhdistyksen nettisivu: http://vapaa-ajattelijat.fi/satakunta

facebook.com/ satakunnan vapaa-ajattelijat ry

Yhdistyksen pankkitili: FI95 1269 3000 6248 15

Tässä julkaisussa esiintyvät mielipiteet ovat kirjoittajien omia, eivätkä ilman muuta edusta yhdistyksen kantaa, joskin voivat olla yhteneväisiä sen kanssa.

Toimitus, kuvankäsittely & taitto: Yki Räikkälä
kansikuva: Yki Räikkälä
yki.raikkala@vapaa-ajattelijat.fi

Lehden monistus: Vapaa-ajattelijoiden Liitto ry, H:ki 2026

TÄSSA LEHDESSÄ:

Toimittajan mietteitä 3

TAUNO PERKIÖ:
Maailmankaikkeus ja aika 4

TUULA JAVANAINEN:
Uskonnot ovat uhka 5

Lyhyestä virsi kaunis 6

ESA YLIKOSKI:
Hautausmaamaksut takaisin 1900-luvulle 7

JUHO LAMPIKOSKI:
Uskonnottomat katsomukset eivät nauti samaa kunnioitusta kuin uskonnolliset 8

ERKKI YLI-JOKIPII:
Interreilaajan saunotus 9

YKI RÄIKKÄLÄ:
Luterilaisuus ylläpiti kuolemanrangaistusta 10

YKI RÄIKKÄLÄ:
Älä tapa - epäonnistunut teloitus 11

JUKKA KIM:
30. liittokokous Lahdessa 12

YKI RÄIKKÄLÄ:
Eutanasiakielto - pahempi kuin kuolemanrangaistus 13

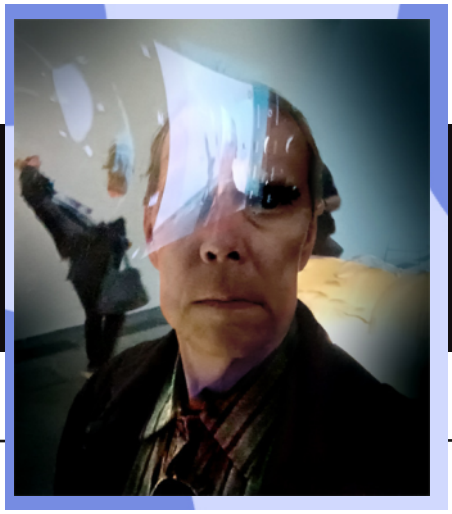
YKI RÄIKKÄLÄ:
Kuoleman kulttuurit - paneelikeskustelu Porissa ...14

YKI RÄIKKÄLÄ:
Tavat ja kulttuuri muotoontuvat aikojen saatossa ..14

JUKKA KIM:
Jumalattomat kesäpäivät Nakkilassa 2026 15

TOIMITTAJAN MIETTEITÄ

YKI RÄIKKÄLÄ

Tämä lehtinen ilmestyy marraskuussa. Olen syntynyt marraskuussa, vuoden kurjimmassa kuussa. Kuoleman kuussa. Kuulin jo lapsena, että sana "marras" tarkoittaa kuollutta. "Maa on marras" eli maa on kuollut. Ehkä siksi nuorena bändisoittajana viihdyin tummasävyisessä goottityylin rokissa ja pukeuduinkin pääasiassa mustaan. Mutta kuten luonnosta voimme nähdä hyvin, kuoleminen ei tarkoita kaiken päättymistä, vaan uuden elämän syntymistä. Luonto käy ikuista kiertokulkua elämästä kuolemaan ja jälleen elämään.

Meillä ihmisillä kuolema luonnollisesti tarkoittaa kaiken päättymistä yksilön kohdalla. Mutta kuten luonnossa, on aikansa eläneen tehtävä tilaa uudelle elämälle. Uskovalla on luottamus siihen, että elämä jatkuu tuolla puolen, mutta siltikään kaikki tähän uskovat eivät kykene kohtaamaan lähestyvää kuolemaa tyynensä. Tästä on monet sairaanhoitajat kertoneet, kuten siitäkin, että papeille piut paut antavat suhtautuvat lähestyvään kuolemaan yleensä uskovia tyynemmin. Ehkä usko lopun lähestyessä alkaa horjua.

Syyskuussa USA:n Tennesseen osavaltiossa yritettiin teloittaa eräs nainen. Teloituksesta tuli karmea epäonnistuminen. Joulukuussa USA:ssa teloitetaan yksi tuomittu ampumalla. Tämä piti televisioida suorana. Presidentti Trump oli aluksi puolustusministerinsä ideasta innoissaan, mutta lopulta perääntyi. Jotain rajoja jopa hänelläkin. Kuolemantuomio tarkoittaa yksilön elämän tuottamuksellista päättämistä. Tämän USA:n kristitty oikeisto hyväksyy, mutta kuolemansairaan elämän päättäminen, eutanasia, on sitten jo hankalampi asia, kuten on myös abortti. Ihminen saa siis tappaa rikollisen rangaistuslaitoksessa, mutta kituvaa ei, koska elämästä päättäminen on Jumalan yksinoikeus. Ota siitä sitten selvä.

Suomessa jumitettiin jo kaksi ja puoli vuotta eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa kansalaisaloitetta eutanasian laillistamiseksi. Tätä jumittivat kristillisdemokraatit, vaikka valiokunnan jäsen Päivi Räsänen kielsi sitä jumittaneensa. Tätä kirjoitettaessa aloite on kuitenkin menossa suureen saliin, jossa se todennäköisesti hyväksytään. Räsänen on ilmoittanut tekevänsä kaikkensa, ettei lakia hyväksyttäisi.

Tässä lehtisessä käsittelen parissa jutussa näitä teemoja. Maailmalla tapahtuu kyllä kauheampiakin. Sotia käydään monessa paikassa. On sanottu, että sodat loppuvat sotimalla. Ehkä, mutta silti sodat ovat jatkuvaa ihmislajin rappiotoimintaa toisen maailmansodan silmittömän tuhoamistoiminnan jälkeenkin siellä täällä. On onnetonta, että sotilasmenoihin käytetyistä suunnattomista rahavaroista vain yhdenkin vuoden määrä riittäisi ratkaisemaan köyhyysongelman maapallolta. Toisen ja kolmannen vuoden rahoilla ratkaistaisiin monta muutakin suurta globaalia ongelmaa, jotka liittyvät maapallon riistokäyttöön, ilmastonmuutokseen, sukupuuttoaaltoon jne. Sen sijaan näillä tuhlatuilla resursseilla heikennetään elämän olosuhteita, uhataan luonnon tasapainoa, aiheutetaan valtaisia ympäristö- ja kulttuurituhoja - ja saadaan uskonnollinen kiihkoilu vain lisääntymään. Elämme ikäviä aikoja, eikä vähiten muutaman umpihullun despootin vuoksi.

Ikävien uutisten maailmassa satakuntalaisittain hyvää on se, että Vapaa-ajattelijain liittokokouksessa liiton puheenjohtajaksi valittiin **Tanja Laine** Harjavallasta sekä **Juho Lampikoski** liittohallitukseen. Lyhyt ote Tanjan puheesta kokouksessa: "Haluan levittää tietoisuutta sekulaarista elämäntavasta ja lisätä rohkeutta elää sen mukaisesti." Hän kertoo liittyneensä mukaan lastensa vuoksi. Edelleen koulut ja päiväkodit ovat hänelle lähellä sydäntä.

Liiton tasolla on hyvää se, että molemmat puheenjohtajat ovat nyt naispuolisia ja liittohallituksessakin sukupuolijakauma on hyvä, puolet ja puolet. Itse olen toiminut kuluvan vuoden alusta Vapaa Ajattelija -lehden päätoimittajana. Ennen valintaa tiedotin kyllä, että parempi olisi, jos kerrankin naispuolinen nähtäisiin päätoimittajana. Tai edes nuorempi. Tapahtukoon näin minun jälkeeni. -Ja muuten, mielelläni siirtäisin tämän oman lehtykäisemme tekemisen jollekin. Ilmoittautua saa, viereisellä sivulla on yhteystietoja. Θ

MAAILMANKAIKKEUS JA AIKA

TAUNO PERKIÖ

Tulipas tähän juttuun mahtava aihe. Milloin maailma on syntynyt vai onko se ollut aina? Mitä aika loppujen lopuksi on? Lähdetäänpä asiaan historialliselta pohjalta. Augustinus (354–430) oli yksi tärkeimmistä teologeista. Hänen ajattelunsa mukaan kaikilla tapahtumilla on syynsä. Näin ollen maailman olemassaololle täytyi olla ”perimmäinen syy”. Maailman olemassaololla täytyi olla jokin alkuhetki. Augustinus laski, että maailma luotiin noin vuonna 5000 eKr.

Immanuel Kant tutki maailmankaikkeuden alkuhetkeä teoksessaan ”Puhtaan järjen kritiikki”, joka julkaistiin vuonna 1781. Kant ei päässyt ratkaisuun siitä, onko maailmankaikkeus ikuinen vai onko se syntynyt joskus. Seuraavaksi menemmekin vuoteen 1929. Silloin Edwin Hubble huomasi, että katsottiinpa avaruutta minne päin tahansa, kaikki etäiset galaksit kulkevat huimaa vauhtia meistä poispäin. Näin ollen maailmankaikkeus laajenee. Näin ollen joskus kauan sitten maailmankaikkeus on ollut paljon nykyistä pienempi ja tiheämpi.

Tämän lyhyen historiallisen johdannon jälkeen pääsemmekin Einsteinin kehittämään suhteellisuusteoriaan. Edellä kävi ilmi, että alkutilassa aine ja energia olivat hyvin pienessä avaruudessa. Mitä oli tämän avaruuden ulkopuolella? Ei mitään! Avaruudella ei ole ulkopuolta! Tapahtui alkuräjähdys. Tätä räjähdystä ei voi verrata mihinkään pommin tms. räjähdykseen, jossa sirpaleet lentävät räjähdyspisteestä poispäin. Alkuräjähdyksessä itse avaruus laajenee! Hiukkasten väliin syntyi tyhjää tilaa. Tämä avaruuden laajeneminen jatkuu edelleen nykyisinkin. Asia on kieltämättä vaikea ymmärtää. Alkuräjähdys ei ole mikään fysiikan koe, jonka voisimme toistaa, vaan havainnoista ja suhteellisuusteoriasta tehty johtopäätös.

Aika on merkillinen ilmiö. Aika kuluu, kellot käyvät ja mittaavat aikaa. Emme voi palata ajassa taaksepäin. Toisaalta tulevaisuus on edessämme. Yleinen suhteellisuusteoria sitoo ajan ja materian toisiinsa. Aika alkoi alkuräjähdyksestä. Voimme verrata ajan kulkua maapallon pintaan, jossa meidän on pakko kulkea etelään. Leveysaste kertoo meille ”mitä kello on”. Voimme ajatella menneisyyttä menemällä ajatuksissamme pohjoiseen pohjoisnavalle asti. Pohjoisnapa edustaa alkuräjähdystä. Miten voisimme mennä ajassa taaksepäin eli vielä pohjoisemmaksi kuin pohjoisnapa? Menimmepä minne päin vain, kuljemme etelään!

Alkuräjähdys loi tämän maailmamme ja ajan. Asian voi käsittää myös niin, että kun materia syntyy, syntyy myös aika. Viisaat fyysikot pohtivat, voiko alkuräjähdyksiä olla useita ja näin useita maailmoja. Toisaalta voiko meidän maailmamme alkaa supistua ja palata tiheäksi alkutilaksi?! Θ

USKONNOT OVAT UHKA

TUULA JAVANAINEN
Kokemäki

Vapaa Ajattelija -lehden numerossa 3/26 oli Promise Backlundin haastattelu otsikolla ”Evankelinen liike on todellinen uhka”. Tätä artikkelia lukiessani olin lukemassa *Atte Korholan* kirjaa *Kristillinen äärioikeisto ja Trump*. Backlundin haastattelussa kiteytyy asian ydin, mutta Korhola on kaivellut asian syntyjä ja tapahtumia reilun sadan vuoden aikajanalla 465-sivuisessa kirjassaan. Korholan tekstissä esiin nousevat evankelikaalikristityt, kristilliset nationalistit, helluntailaiset, mormonit, ja vaikka mitkä. Yksityisiä kirkkoja ja seurakuntia USA:ssa on satoja tuhansia, toinen toistaan oudompia. Korholan mukaan kristillinen äärioikeisto nauttii 150 miljoonan täysi-ikäisen amerikkalaisen suosiosta. Trump on heidän mukaansa jumalasta seuraava. Kirja on kirjoitettu ennen viimeisiä USA:n presidentin vaaleja.

Yhteistyötä nämä kirkkojen johtohahmot, apos-toleiksi ja profeetoiksi itse itsensä nimeämät, ovat tehneet sekä Saksasta paenneiden natsijohtajien, että Ku Klux Klanin kanssa, pelottavimmat mainitakseni. Johtopaikkojen republikaanit osallistuvat näiden kirkkojen joukkotapahtumiin, ja saavat tietenkin kirkkojen tuen valintaansa.

Vaikka seurakunnat ovat itsenäisiä, niin johtojen yhteistyö toimii ja yltää kaikkialle maailmaan, ja matkoja nämä apostolit tekevät omilla suihkulentokoneillaan. Tavoitteena heillä onkin koko maailman valloitus. Tietenkin Jumalan tahdosta.
Kirja on raskasta luettavaa, sanoisin kauhukertomuksista kauhein totuudessaan. Jo nyt meillä Suomessakin huomaa monien asioiden koventuneen samaan malliin, suhtautuminen ihmisiin ja asioihin, joita USA:n kristityt väittävät saatanaksi. Saatana-luettelo on pitkä käsittäen kommunismin, vasemmiston, demokratian, demokraattisesti hoidetut instituutiot, feminismin, toiset ihmisryhmät, naiset, kaikki heteroseksuaalisuudesta poikkeava, kansat, toiset uskonnot, jne. Lista on loputon. Joidenkin mielestä jopa Vapaudenpatsas on saatanasta.

Kirja herätti epäilyn, että ovatko nuo äärioikeistolaiset kristityt täysin kaheleita sekopäitä. Muuten en voinut lukemaani ymmärtää. Pitäisikö uskonnot diagnosoida? Ja miten niiden leviäminen ja levittäminen estetään. Θ

LYHYESTÄ VIRSI KAUNIS

Luostarin johtaja hermostui munkkiensa Netflixin katselusta. Italialaisen Camaldolin luostarin isä *Matteo Ferrari* veti herneen sieraimeensa. Netflixin ja Tiktokin katselu häiritsee hengellistä elämää. Munkkien päätehtävänä on lukea pyhiä tekstejä ja rukoilla. -IS 27.2.

Suviseurat siirtyi pelloilta lentokentille sään ääri-ilmiöiden vuoksi. – Vain kaksi sopivaa paikkaa löytynyt. Suviseuroja järjestetään seuraavan neljän vuoden aikana kolme kertaa Kauhavalla, koska lentokenttäympäristöt ovat peltoalueisiin verrattuna parempia. -Yle 5.3.

”Satakunnan käräjäoikeus on tuominnut Ulvilan seurakunnan papin lapsiin kohdistuneista seksuaalirikoksista. Rikokset tapahtuivat hänen työnsä yhteydessä vuonna 2023.

Seurakuntapastorina työskennellyt 43-vuotias mies syyllistyi kolmeen seksuaaliseen kajoamiseen lapseen ja kolmeen virkavelvollisuuden rikkomiseen. Teot kohdistuivat kolmeen uhriin.

Tuomion mukaan mies kirjautui virkatehtäviinsä liittyen Snapchat-sovellukseen ja viestitteli seurakuntaan kuuluvien lasten kanssa lähes päivittäin.
Mies lähetti uhreille seksuaalissävytteisiä viestejä. Hän lähetti heille myös kuvia itsestään ylävartalo paljaana. Mies tuomittiin yhdeksi vuodeksi ja kahdeksi kuukaudeksi ehdolliseen vankeuteen ja maksamaan uhreille 2 000–3 000 euroa kärsimyskorvauksia. Papin viranhoito oli poistettu tältä jo aiemmin.” -HS 29.6.

”Kiitän kuitenkin Luojaani siitä, että mitään vielä pahempaa ei tapahtunut. Siihenkin olisi ollut selkeä vaara”. -*Mika Poutala* Instagramissa elokuussa tapaturmastaan, jossa oli menettää toisen jalkansa. Kun joutuu pahaan onnettomuuteen, siitä kiitetään jumalaa, eikä uhrata ajatusta sille, että tämä olisi voinut vaikka estää koko onnettomuuden.

Oikeuskansleri puuttui ministeri Mika Poutalan toimintaan: Jakoi rahaa herätystaustaisille järjestöille ohi esityksen. Kyseessä olivat 11 500 euron avustukset Iso Kirja ry:lle ja Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys ry:lle.

Poutala on kertonut julkisuudessa avoimesti helluntalaisuudestaan. Iso Kirja on helluntaiherätyksen taustalla toimiva yhdistys, joka pitää Keuruulla kristillistä kansanopistoa ja järjestää muun muassa nuorisotoimintaa.

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys on lähetys- ja herätysliike, jonka juuret ovat muun muassa pietismissä ja evankelikaalisuudessa. -HS 24.9.

”**Maallinen valta ja uskonto** kun sekoittuvat, ei siitä hyvää seuraa” -*Heikki Hanka*, taidehistorian professori Yle TV 1:sen ohjelmassa Pirjon rumempi Suomi -sarjan jaksossa ”Ruma luterilaisuus”.

Jaksossa ”Ruma kehonmuokkaus” Heikkilä ja kirjailija-toimittaja Artemis Kelosaaren kanssa pohtii, onko Jumalalla tatuointeja. Ylen tuottamassa sarjassa Ruma Suomi koomikko ja näyttelijä Pirjo Heikkilä käy läpi eri ilmiöitä Suomessa omintakeisella otteella ja tyylillä. Samassa jaksossa eräs pappi toteaa, että seksuaalivähemmistöjen sateenkaaren käyttö on ”kulttuurista omimista”, kun se on Raamatusta peräisin. Ehdoton suositus katsoa tämä Yle areenasta, jos ei ole jo tullut katsotuksi.

”Miksi kukaan lukisi sitä 1992 vuoden kauhukäännöstä Raamatusta, joka on ihan laimennettua potaskaa?” (kysymys)

Teologian maisterin vastaus: ”Kreikkalaiset, ja jossakin määrin heprealaiset, lauserakenteet eivät istu suomenkieleen. Kreikan sanatarkka kääntäminen aiheuttaa ainoastaan harmaita hiuksia ja huonon lukukokemuksen. Heprea puolestaan viljelee ylimääräisiä verbejä. Molemmat kielet käyttävät Raamatussa myös täysin turhaa "ja" -sanaa jokaisen lauseen alussa.” -Quora 17.9.

"**Tässä Kirkko ja yhteiskunta** -ryhmässä julkaistaan nähdäkseni pääasiassa perinteisen raamatullisen kristinuskon vastaista, liberaaliteologista homoevankeliumia." -Kirkko ja yhteiskunta -facebookryhmä 31.10. (*yp poisti viestin samana päivänä*)

"Lapsen voisi tulevaisuudessa kastaa ilman kummia. Kirkolliskokouksessa käsitellään esitystä, jonka mukaan kummiton kaste olisi mahdollinen. Perustevaliokunta katsoo, että kaste on sakramentti ja sellaisenaan pätevä, vaikka se toimitettaisiin kokonaan ilman kummeja." -Yle 31.10.
Viisisataa vuotta vanha rituaali näyttää olevan siirtymässä historian romukoppaan.

Uskosta puhuminen on näkynyt valtamedioissa muutamana viime vuotena aikaisempaa enemmän ja mielenkiintoisesti myönteisessä sävyssä.

HAUTAUSMAAMAKSUT TAKAISIN 1900-LUVULLE?

Hautausmaamaksujen jäsenalennus veisi 1900-luvulle. Kirkko on onnistunut lobata toiveensa jäsentensä alemmista hautausmaamaksuista opetus- ja kulttuuriministeriön kirkollisasian vastuualueen ja valtiovarainministeriön työryhmän selvitykseen (OKM:n julkaisuja 2026:51). Tällainen kirkon edustajien kanssa täysin yksipuolisesti syntynyt kirjaus olisi toteutuessaan takapakkia ihmisten yhdenvertaisuudelle ja lisäisi hautaustoimen syrjivyyttä entisestään.

Suomessa ja Ruotsissa valtio on antanut yleisen hautaustoimen ev.-lut. kirkoille. Olennainen ero on siinä, että Ruotsissa hautausmaiden yhteydessä pitää olla myös katsomuksellisesti neutraali tila muita kuin kirkollisia hautajaistilaisuuksia varten. Suomessa hautajaistilakysymys on jätetty hautaustoimilain ulkopuolelle. Katsomuksellista neutraalia tilaa ei ole järjestetty.

Kirkon hautausmaiden ja krematorioiden kappelit on tehty jäsenten siunaustilaisuuksia varten, eivätkä kaikki seurakunnat edes vuokraa niitä uskonnottomiin hautajaisiin. Tilanne on syrjivä ja kestämätön. Muut kuin kirkon jäsenet ovat aina tavalla tai toisella osallistuneet valtion hautaustoimeen antaman avustuksen rahoitukseen - milloin yrittäjäveron tai yhteisöveron, ja nyt yleisen verotuksen kautta. Muut hautausmaiden kustannukset on ollut tarkoitus kattaa hautapaikka- ja muilla palvelumaksuilla – ja on katettukin.

Kun jotkut seurakunnat eivät ole nostaneet kaikkien palvelumaksuja vastaamaan kustannuksia, itse aiheutettu ongelma ei ole pätevä peruste alkaa alentaa kirkon jäsenten maksuja ja siten lisätä muiden ihmisten maksurasitusta. Maksujen jäsenyysperusteinen porrastus olisi paluuta 1900-luvulle ja lisäisi hautaustoimen syrjivyyttä.

Kirkollisverotuottoja ei siis tarvitse käyttää hautaustoimeen. Eri asia on, että kulttuurihistoriallisiin kirkkorakennuksiin ja väestökirjanpitoon on luonnollista käyttää kirkollisverovaroja valtion avustuksen lisäksi. Niitä ei tule laskelmissa ynnätä hautausmaiden rahoitukseen. Koko hautaustoimi tulee siirtää opetus- ja kulttuuriministeriön kirkollisasioista sosiaali- ja terveysministeriön ja hyvinvointialueiden toimipiiriin. Siinä yhteydessä tulee ratkaista katsomuksellisesti neutraalien hautajaistilojen saatavuus muihin kuin kirkollisiin siunaustilaisuuksiin.

ESA YLIKOSKI
Helsingin seudun vapaa-ajattelijat ry:n ja liittohallituksen jäsen
(ja entinen porilainen)

VAUVAKASTETTUJEN OSUUS ALLE 60 PROSENTTIA

Vauvakastettujen osuus syntyneistä laskee tasaisesti ja on nyt jossain alle 60 prosentissa.

Kirkolliskokous käsittelee parhaillaan aloitetta, jonka mukaan jatkossa vauvan voisi kastaa myös ilman kummia. On selvää, mistä moinen muutos johtuu.

Varsin vähän aikaa sitten vaadittiin kaksi kummia. Sitten vaatimus oli kaksi, mutta "erityistapauksessa" kirkkoherran luvalla yksi. Nykyinen on yksi kummi, ei tarvitse olla erityistapaus. Nämä muutokset eivät käytännössä ole hidastaneet kasteosuuden laskua, enkä usko, että nytkään vaikutusta tulee olemaan.

Suomi maallistuu vääjäämättä.

-JORI MÄNTYSALO
Tampereen vapaa-ajattelijoiden hallituksen jäsen, ex-liiton puheenjohtaja
(ja nykyinen osa-aikainen pomarkkulainen)

"PYHÄLLÄ HENGELLÄKÖ NE PITÄISI PYÖRITTÄÄ?"

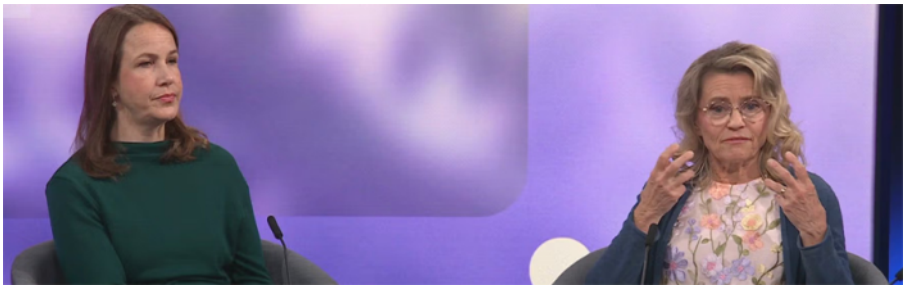
"Kun Päivi Räsänen aamutelkkarissa (20.10.) selitti monin käänteinen, ettei vanhuspalveluihin ole rahaa, heitin tuskastuneena väliin, että "pyhällä hengelläkö ne pitäisi pyörittää". Tämän johdosta olen nyt saanut palautetta, että koska pilkkasin jumalaa, minun sietäisi palaa helvetissä.

Hetkinen, ihan näin uskontotieteestä maisteriksi valmistuneenakin voin vain todeta, että "pyhällä hengellä" on arkinen suomenkielinen sanonta.

Jos joku sanoo tekevänsä jotain ”pyhällä hengellä”, sillä viitataan mm. siihen, että suoriudutaan jostakin tehtävästä kiireessä vaikka ei ehtisi syödä tai nukkua. Tai jokin rakennelma tai vanha esine on koossa ”pyhällä hengellä”, eli se on niin huonossa kunnossa, että sen pitäisi loogisesti ajateltuna jo hajota.

Sanonta on siis irronnut uskonnollisesta kontekstistaan kuvaamaan tilannetta, jossa jokin toimii tai pysyy kasassa pelkän tuurin, ihmeen tai sitkeyden voimalla, ilman loogista selitystä tai konkreettisia resursseja.

–Kansanedustaja Veronika Honkasalo (vas): Threads 22.10.

USKONNOTTOMAT KATSOMUKSET EIVÄT NAUTI SAMAA KUNNIOITUSTA KUIN USKONNOLLISET

JUHO LAMPIKOSKI

Meidät pitäisi olla kasvatettu ajatukseen, että jokaisen vakaumusta tulee kunnioittaa. Käytännössä tämä katsomusten kunnioitus näyttää kuitenkin jakautuvan yhteiskunnassamme hyvin epätasaisesti. Yhä edelleen uskonnot tuntuvat nauttivan erityisasemasta verrattuna toisenlaisiin, sekulaareihin katsomuksiin.

Jokainen lienee törmännyt jossain vaiheessa elämäänsä seuraavanlaiseen varoitukseen, ”Markettatäti on uskovainen, joten muista käyttäytyä” tai ”Esko on kirkkovaltuustossa, älä vain kiroa hänen läsnä ollessaan” Kun tapaamme ihmisen, jolla on vahva uskonnollinen vakaumus, perinteiset käytöstavat vaatii uskonnottomia joustamaan. Meidän pitäisi välttää tiettyjä puheenaiheita, siivota kielenkäyttöämme, mukauttaa tarjoilujamme tai pidättäytyä kyseenalaistamasta uskonnollisia väitteitä, joille ei ole järkiperusteita. Kaikkea tätä hienotunteisuuden ja kunnioituksen nimissä.

Uskonto toimii usein ikään kuin suojakilpenä, joka vapauttaa kantajansa tavallisesta kriittisestä keskustelusta. Kyseenalaista on, miksi jonkun toisen uskonnollinen vakaumus asettaisi muille ihmisille erityisiä vaatimuksia. T-paidoista tuttu slogan ”*Your religion does not prohibit me from anything. It prohibits you. Learn the difference*!” (*Uskontosi ei kiellä minulta mitään. Se kieltää sinulta. Opettele se ero*). Olisi syytä ottaa tuo entistä enemmän tosissaan yhteiskunnassamme.

Ilmiön kääntöpuolena voisi kysyä, että miksi uskonnottomat elämänkatsomukset eivät nauti samanlaista automaattista arvostusta ja huomioon ottamista? Olen kiertoteitse kuullut tapauksesta, jossa uskonnoton opettaja pyytäessään vapautusta toimimisesta valvojana kevätkirkossa, sai rehtorilta kuulla vain, että jumalanpalveluksessa käyminen tekisi hyvää hänenkin sielulleen. Minusta on mahdotonta kuvitella, että yhdellekään juutalais- tai muslimiopettajalle vastattaisiin samalla tavalla. Uskonnottomuutta tai ateistista elämänkatsomusta ei siis selvästi vielä tänä päivänäkään pidetä yhtä arvokkaana ja aitona asiana kuin uskonnollisuutta.

Uskonnoton, sekulaari tai humanistinen elämänkatsomus ohitetaan usein ikään kuin se olisi katsomuksen puute. Ihmisen normaalitila, joka ei vaadi huomioimista tai erityistä tunnustamista. Uskonnottomilla katsomuksilla voi kuitenkin olla omat eettiset periaatteensa, arvonsa ja tapansa hahmottaa maailmaa. Silti uskonnoton kohtaa harvoin tilannetta, jossa hänen katsomustaan suojeltaisiin samalla hienotunteisuudella. Harva varoittaa seuruettaan, ”Hän on sekulaari humanisti, joten ethän esitä hänen lähellään dogmaattisia tai tiedevastaisia väitteitä.” Θ

ERKKI YLI-JOKIPII

INTERREILAAJAN SAUNOTUS

Tämä on kertomus minulle sattuneesta kansainvälisyystapahtumasta kesällä 1970-luvulla. Tapahtumat sijoittuvat junaan Tampereen ja Turun välillä ja silloiseen opiskelukaupunkiini Turkuun.

Olin tullut Jalasjärveltä Tampereelle bussilla ja seuraavaksi matkustin junalla Tampereelta Turkuun. Junassa oli melkein tyhjää ja minua vastapäätä istui noin 25-vuotias nuorimies. Olimme suunnilleen samaa ikäluokka. Juttelimme niitä näitä englanniksi. Hänen äidinkielensä oli englanti lisättynä paikallisella murteella ja minun englantini oli kolmen vuoden lyhyt oppimäärä Jalasjärven lukiosta.

Englannin puhuminen ja ymmärtäminen vaati minulta ponnistelua. Junamatkustaja oli innokas interrailaaja mister *Kevin Tattersley* Yorshiresta Englannin Skotlannista. Hän oli pankkivirkailija, joka oli kierrellyt kuukauden ajan pitkin ja poikin Eurooppaa interraililla. Nyt hän oli tutustumassa Suomen rautatieverkkoon.

Turkuun päästyämme sovimme, että hän tulee seuraavan vuoden kesäkuussa Turkuun. Lupasin hänelle majoituksen ja ylläpidon viikoksi ilman korvausta. Hän saapuikin vuoden kuluttua ja asettui taloksi. Olin tuolloin kesätöissä Turun keskustassa, ja menin töihin kello kahdeksaksi. Kevin nousi aamujunaan ja kierteli päivän pitkin Suomea, joskus iltaan saakka. Kun hän saapui kämpille, söimme ja tarjosin hänelle kohtuullisesti olutta ja siideriä ja yritin saada selvää hänen murteellisesta englannistaan. Viikonloppuna liikuimme Turussa yhdessä ja esittelin Kevinille Turun nähtävyyksiä.

Lauantai-illaksi olin sopinut vierailun yhden tuttavamiehen luokse ja olimme päättäneet opettaa Kevinin saunomaan. Suomessa, saunamaassa, kun nyt oltiin. Näytimme hänelle kerrostalon alakerrassa olevan tyhjän, kylmän saunan ja kerroimme, että tunnin kuluttua tulemme sinne saunomaan, kunhan sauna on lämminnyt. Kevin totesi, että "great". Tunnin päästä tulimme saunaan, jossa oli 40 astetta lämpöä. Ohjasimme Kevinin istumaan seinänviereen saunan lauteilla. Kaksi suomalaista isoa saunoj
aa esti hänen pääsynsä pois saunan lauteilta kesken löylyttelyn.

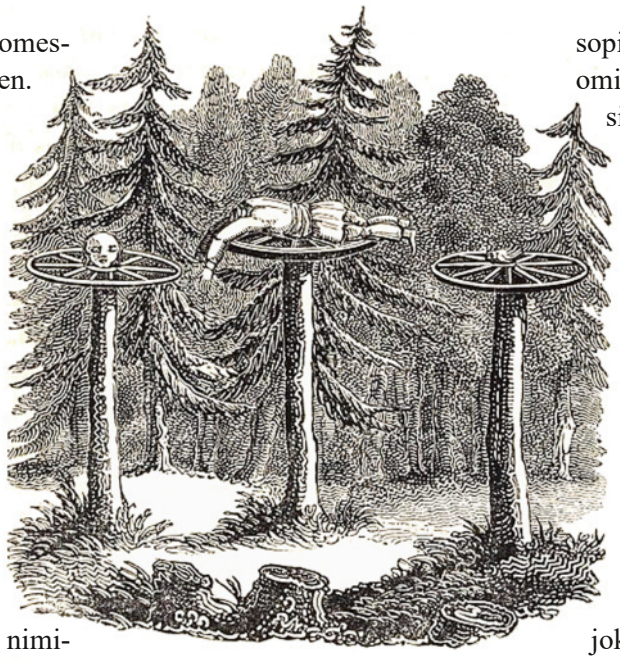
Heitimme löylykauhalla varovasti vettä kiukaalle ja kuuma vesihöyry täytti saunan. Lämpötila nousi nopeasti 80 asteeseen. Tässä vaiheessa Kevin oli pakko päästää pois löylystä, parkui armoa jo niin pahasti. Jatkoimme löylyttelyä vielä kymmenen minuuttia. Siirryimme sitten suihkuun pesuhuoneeseen. Kevin nojasi kummallakin kädellä pesuhuoneen seinäkaakeleihin ja päästi päälleen suihkusta varmaankin kuution kylmää vettä. Tämän suomalaisen saunakokemuksen jälkeen siirryimme kerrostalon pihalla oleskelualueelle, jossa oli pöytä ja istuimia. Annoimme Kevinille puolen litran kylmän oluen nautittavaksi. Hänen saunan jälkeinen elpymisensä alkoi.

Luovutimme Kevinille englanninkielisen saunadiplomin, jossa todettiin, että mr Kevin Tattersley on Suomen Turussa osoittanut suurta rohkeutta olemalla kymmenen minuuttia suomalaisessa saunassa, jonka lämpötila oli 80 celsiusastetta.

Viikko kului loppuun ja ystäväni nousi taas junaan Turun rautatieasemalla ja lähti matkustamaan kohti Englantia. Kuukauden kuluttua sain Keviniltä kirjeen, jossa hän kirjoitti esitelleensä saunadiplomin kaikille pankin työntekijöille Ja erityisesti pankin johtajalle. Hän kirjoitti onnellisena, että häntä pidetään nyt pankissa sankarina ja työkaverit kunnioittavat häntä enemmän kuin aikaisemmin. Θ

LUTERILAISUUS YLLÄPITI KUOLEMANRANGAISTUSTA

YKI RÄIKKÄLÄ

Kuolemanrangaistus hävisi Suomesta vain vähän yli 50 vuotta sitten. Rauhanaikainen kuolemantuomio poistui lainsäädännöstä vuonna 1949 ja sodanaikainen vasta vuonna 1972. Armeijaa koski kuitenkin vielä oma erityinen rikoslaki, jossa kuolemanrangaistuksia oli jaossa. Se kumottiin vasta vuonna 1984. Viimeinen rauhanaikainen teloitus Suomenniemellä tapahtui vuonna 1825, jolloin henkensä menetti yksi satunnainen renki, joka kiljupäissään pikaistuksissa oli tappanut yhden juhlavieraan omissa nimipäiväjuhlissaan. Edelleenkin niin ankean tavallinen seuraus ryyppyporukassa kiehahtavassa kinastelussa. Rikosta raskautti tietysti se, että halolla päähän kalauttaminen tapahtui tapaninpäivänä, kirkollisena pyhäpäivänä. Sodanaikainen viimeinen siviilituomittu teloitus tapahtui lokakuussa 1943.

On mielenkiintoista, että päätös rauhanaikaisten kuolemantuomioiden poistamisesta tuli Venäjältä. Nikolai I valtaan noustuaan sen poisti vuonna 1826. Hän ilmoitti armahtavansa kaikki tuomitut, kun emämaa Venäjältäkin oli kuolemantuomio lakkautettu. Sittemmin se sinne taas tuli, kuten tiedämme. Nyky-Venäjällä nähtävästi kuolemantuomio lankeaa jopa ilman oikeudenkäyntiä, korkean tahon käskystä.

Mielenkiintoista on sekin, että kuolemantuomioiden pysymistä Suomessa Ruotsin vallan aikana piti yllä varsinkin luterilaisuus. Kun kerran Raamattu oli kaiken käsikirja ja lakikirja lukuisine kuolemanrangaistuksineen. Teloitus tuli 70:stä eri rikoksesta. Noituus tietty oli yksi näistä – ”noitanaisen älä anna elää”. Kustaa III yritti lieventää sanktiokäytäntöjä, mutta säädyt ja eritoten papit panivat hanttiin. Nämä sitten lopulta pistivät Kustaan itsensä pois päiviltä. Armelias kuningas, veltto kuningas – ei maata niin hallita ja alamaisia kurissa pidetä. Jos kuningas armahtaa, niin Raamattu ei.

Luterilaisuus oli täällä pohjolassa kuolemanrangaistuksen perusta. Näin, koska Raamattu määräsi vähän kaikesta maan päällä, että Jumala taivaassa oli tyytyväinen. Ei vain Mooseksen laissa, vaan Uudessa testamentissakin roomalaikirjeessä (Room. 13:4) katsottiin olevan yksi perustelu kuolemanrangaistukselle: "Esivalta ei kanna miekkaa turhaan, sillä se on Jumalan palvelija, kostoa toteuttava rankaisija sille, joka tekee pahaa."

Valtiovallalle se sopi hyvin, koska sillä saatiin hyvin hallittua alempia yhteiskuntaluokkia. Jos brittihovissa pääsi yläluokka helposti irti päästään, oli kuolemantuomiot pohjolassa tarkoitettu lähinnä paarialle. Normaalioloissa eliitin edustajat menettivät päänsä harvoin. Papit olivat tyytyväisiä, säädyt olivat tyytyväisiä, kaikki hyvin.

Niinpä niin. Se kristinusko, se armon ja anteeksiannon uskonto. Mutta toki niin, ettei vaivaisen ihmisen sopinut ottaa armahdusoikeutta omiin heikkoihin käsiinsä. ”Jumala sinun sielusi armahtakoon”, toivottivat tuomarit tuomion julistettuaan.

Mielenkiintoisesti Wikipedia tietää kertoa, että oikeudenkäyntikaaren 1. luvussa luki peräti 1.1.2017 asti näin: "Jos hän [tuomari] sen tahallansa tekee, vihasta ja ilkeydestä taikka ystävyyden, lahjain ja voiton tähden, menettäköön virkansa, saamatta sitä koskaan takaisin, korvatkoon myös vahingon, ja lahjat menkööt vaivaisille. Jos joku sellaisen väärän tuomion tähden menettää henkensä tahi kunniansa, menettäköön tuomarikin pahuutensa ja ilkeytensä takia henkensä tahi kunniansa."

Kuolemantuomio on kosto. Pelotevaikutusta sillä ei juuri ole tutkimusten mukaan, mutta se saattaa ennemminkin lisätä väkivaltaista ilmapiiriä ja käytöstä. Teloitustuomio on edelleen voimissaan monissa maissa, mm. Yhdysvalloissa, jossa sitä eniten puolustetaan ns. raamattuvyöhykkeellä ja evankeliskristittyjen piirissä.

Vuoden 1996 Taloustutkimuksen tekemässä mielipidetutkimuksessa neljännes vastanneista kannatti kuolemanrangaistuksen käyttöönottoa henkirikoksissa. Kannatus oli vahvinta alle 35-vuotiaiden keskuudessa. Voisi kuvitella tähän perustuen, että nuorten miesten konservatiivisuuden kasvu olisi alkanut jo tuolloin, mutta siihen ei liene olevan mitään vahvistusta. Mutta kuitenkin, silmä silmästä, henki hengestä Hammurabin lain hengessä. Lain, josta Vanhaan testamenttiin näitä rangaistuksia kopsattiin. Θ
(2025)

ÄLÄ TAPA - EPÄONNISTUNUT TELOITUS

USA:n osavaltioista 27:ssa on voimassa kuolemanrangaistus. Näissä osavaltioissa on yleensä republikaanienemmistö ja uskonnolla vahva vaikutus päätöksenteossa. Kristityt evankelikaalit ovat intohimoisimpia kuolemantuomion kannattajia.

Kuolemanrangaistuksen kannattajat yleensä vetoavat Raamattuun ja Mooseksen lakiin, jossa on lukuisia eri rikkomuksia, joiden tekijät ”tulee poistaa kansan keskuudesta”. Kuolemantuomio ei ole sanktio, vaan kosto. Toisaalta Raamatussa Hebrealaiskirjeessä kirjoitetaan jumalan ilmoittaneen selkeästi, että ”Minun on kosto”. Nähtävästi teloituksia kannattavat kristityt eivät oikein luota Herransa kykyyn toteuttaa se hirmuinen kosto.

Christa Pike piti teloittaa syyskuun viimeisenä päivänä. Ensimmäisenä naispuolisena 200 vuoteen Tennesseen osavaltiossa. Teloitus aloitettiinkin ja se toimitettiin ruiskeena suoneen työnnettävällä pentobarbitaalilla, jota käytetään eläinten lopettamiseen. Piken lopettaminen eli teloitus epäonnistui. Asiaansa osaamattomat pyövelit eivät löytäneet teloitettavan käsivarresta suonta. Kaksi kertaa yritettiin, mutta tuloksena oli teloitettavan tuskat ja vaipuminen tiedottomuuteen, mutta ei kuolemaan. Koko teloituksen sähläämiseen kului peräti kaksi tuntia. Ensimmäisen yrityksen jälkeen teloittajat pyysivät kutsumaan papin takaisin. Pappi siis siunaamaan teloitettavan toiseen kertaan… Voi myös pohtia sitäkin, mitä pappi tekee teloituksissa – hänenhän pitäisi vastustaa tuomitun tappamista. Sanoohan tämän ylimaallinen pomo 10 käskyssä, että ”älä tapa”.

Pike oli pitkään sairaalassa koomassa ja on mahdollisesti saanut jonkun asteisen aivovaurion. Nyt hän on jälleen vankilassa kovissa kivuissa ja epätietoisena, tuleeko uusi yritys. Ja varmaan vankilan edustalla rukoilevat ne kristityt, jotka olivat siellä odottamassa teloituksen suorittamista, mutta joutuivat ankarasti pettymään, kun "Herran tahto" ei toteutunutkaan.

Anestesiologi oli etukäteen varoittanut Piken terveydellisten ongelmien voivan johtaa tuskalliseen ja julmaan kuolemaan myrkkyruisketta käytettäessä. Christa Pike oli itse anonut jotain muuta teloitusmenetelmää tietäen terveydelliset ongelmansa. Siihen ei suostuttu. Kun kerran on määrä lopettaa ihminen myrkkyruiskeella niin sillä sitten mennään.

Pike tuomittiin 18-vuotiaana tekemästään murhasta. Kuolemantuomiossa ei otettu huomioon Piken rikkinäistä ja kaikin puolin onnetonta ja päihteistä lapsuutta ja nuoruutta raiskatuksi tulemisineen. Hänellä oli todettu kaksisuuntainen mielialahäiriö. Hän ei selvästi ollut täydessä ymmärryksessä teon tehdessään. Yli 30 vuotta olisi ollut aikaa harkita tuomio uudelleen. Sen ajan Pike odotteli teloitustaan. Voi miettiä, kuinka humaania tällainenkin on.

Teloitus on kosto. Kuolemanrangaistus ei ole milloinkaan mikään ratkaisu rikollisuuteen. Tutkimukset osoittavat, ettei sillä ole vaikutuksia rikosten määrään. Teloitus on peruuttamaton. On riittävästi tapauksia, joissa kymmeniä vuosia vankilassa istuneet tai teloitetut on jälkeenpäin todettu syyttömiksi. Aina ei sentään ole ehditty teloittaa. Vuodesta 1973 lähtien USA:ssa on vapautettu ainakin 170 kuolemansellissä teloitustaan odottanutta, kun on selvinnyt näiden syyttömyys.

Kun valtio teloittaa ihmisen, syyllistyy valtio vääryyteen siinä missä tuomittukin kenties on syyllistynyt, vaikka ei tosiaan aina. Syyttömiä on teloitettu – länsimaista USA:ssa vielä viime vuosikymmeninä. Tätä vääryyttä ei korjata enää mitenkään. Mielenkiintoisesti kuolemanrangaistusta käytetään yleensä valtioissa, joissa oikeusjärjestelmä on heikko. USA:ssa se on heikko. Oikeus toteutuu yleensä valkoisille ja varakkaille. Teloitetuista suurin osa on köyhiä mustaihoisia.

Tennessee, kuten muutkin kuolemanrangaistusta soveltavat osavaltiot, ei paljasta, miten se hankkii ja valmistaa ”lääkettä”. Lääkevalmistajat ovat kieltäytyneet myymästä valmisteitaan teloitustarkoituksiin, joten näitä myrkkyjä haalitaan sitten mistä milloinkin tai sekoitellaan itse. Lääke -sana onkin varsin makaaberi silloin, kun aineella on tarkoitus tappaa ihminen.

6.10. presidentti Trump hyväksyi armeijan kivääriryhmän käytön teloituksessa. Erään joukkoampumiseen syyllistyneen armeijan psykiat-

rin elämä lopetetaan ampumalla ensimmäisen kerran sitten vuoden 1961. USA:n puolustusministeri, itse itsensä sotaministeriksi nimennyt, Pete Hegseth ilmoitti lokakuun alkupuolella, että teloitus lähetettäisiin suorana TV-lähetyksenä. Ei yllättävää USA:n hallinnon kaiken karnevalisoinnin aikana.

Hegseth perusteli tätä varoituksen antamisella kaikille, mutta vaikutus tällaisessa voi olla aivan päinvastainen. Tappamisesta voisikin tulla normaalimpaa, hyväksyttävämpää, ja siten vähentää riskiryhmien kynnystä käyttää asetta toista ihmistä vastaan. Ainakin tällainen normalisoisi väkivaltakulttuurin – ja on selvä merkki USA:n muuttumisesta despoottivaltioksi. Evankelikaaliset kristityt ajattelevat, että jos Jeesus olisi nyt täällä, hän menettelisi juuri näin. Mielenkiintoisesti evankelikaalien tuella presidentiksi valittu Trump ei kuitenkaan sallinut TV-lähetystä. Moni kristitty joutuikin pettymään, kun ei tehtykään niin kuin Jeesus olisi tehnyt. Θ

30. LIITTOKOKOUS LAHDESSA 24.–25.10.2026

Vapaa-ajattelijain liittokokous vuonna 2026 on nyt takana. Satakunnan vapaa-ajattelijat aloittivat valmistautumisen liittokokoukseen hyvissä ajoissa. Yhdistyksen sääntömääräisessä syyskokouksessa 2025 asiaa sivuttiin ja sen lopullinen käsittely oli asialistalla toukokuun kevätkokouksessa 2026.

Vaikuttaminen liiton korkeimmalla päättävällä tasolla on yhdistyksessä tärkeää. Oli helppoa ymmärtää, että liittokokous kuului 2026 vuoden ykköstehtäviin. Asia eteni kevätkokouksessa, jossa päätettiin 30. liittokokoukseen Lahdessa esittää liiton elimiin satakuntalaisia edustajia. Osallistuminen liiton toimintaan on hyvä osoitus yhdistyksemme aktiivisuudesta ja asennoitumisesta isomman kokonaisuuden, Vapaa-ajattelijain liiton toiminnan ja suuntaviivojen asetteluun.

Lahden kokoukseen Satakunnasta liittokokousaloitteita ei nyt tehty. Käydyssä saatekeskustelussa nousi kuitenkin esiin terästäytymisen tarve. On tilannearvioinnin ja päämäärien asettelun paikka. Päätettiin petrata tilannettamme seuraavaan liittokokoukseen olemalla aktiivisempia ja tiukemmin liiton sykkeessä kiinni. Keskustelussa todettiin, että satakuntalainen näkemys ja ajatukset eivät tulisi riittävästi esille, mikäli emme itse näitä asioita nostaisi framille. Juuri siksi valmistautuminen seuraavaan 31. liittokokoukseen käynnistetään aloitteiden perusteellisella valmistelulla omalla kotikentällämme, Satakunnassa.

Toukokuisen kevätkokouksen luonne oli keskusteleva ja rakentava. Pöydän ääressä vaihdettiin mielipiteitä ja suoritettiin liittokokousedustajien ehdokasasettelu.

Keskustelun päätteeksi varsinaisiksi kokousedustajiksi valittiin **Juho Lampikoski** ja **Nico Laine**. Heidän henkilökohtaisiksi varahenkilöikseen tulivat valituiksi **Jukka Kim** ja **Tauno Perkiö**. Satakunnan vapaa-ajattelijat lähettivät syksyn kokoukseen Lahteen tehokaksikon. Liiton puheenjohtajaksi ehdotimme edellisen liittohallituksen varapuheenjohtajaa, **Tanja Lainetta**. Liiton hallitukseen ehdokkaaksi asetettiin Juho Lampikoski. Liittovaltuuston jäseneksi Satakunnan ehdokkaaksi esitettiin Tauno Perkiötä. Hautausmaaverkoston jäseneksi ehdokas Satakunnasta oli Jukka Kim. Nämä tulivat myös kokouksessa valituiksi.

JUKKA KIM
Vapaa-ajattelija Nakkilasta

Otsikko on tietty kärjistys, mutta ei niin kaukana todellisuudesta. Vaikka teloitus on julma ja absurdi yhteiskunnallinen menetelmä tuomitun elämän päättämiseen, on vaikeasti sairaan ja hitaasti kuolemaan johtavan sairaan kärsimysten antaminen jatkua tämän omasta toiveestaan piittaamatta vähintään yhtä julmaa. -Vain Jumala saa päättää elämästä ja kuolemasta, toteavat kristityt. Parantumattomasti sairaan elämän ja kärsimysten lopettaminen kyllä on kaikkien mielestä oikein. Mitkään uskomukset tai uskonnot eivät sitä kiellä. Elämä ei olekaan niin pyhää eläinten kohdalla.

Kuolemanrangaistus on edelleen voimassa useissa maissa. Länsimaista vieläkin USA:n monissa osavaltiossa ja teollisuusmaista Japanissa ja Etelä-Koreassa. Despoottijohtoiset ja islamistiset maat ovatkin sitten oma lukunsa. USA:ssa ns. aktiivinen eutanasia on kielletty kaikissa osavaltioissa. Osassa näistä lääkärin avustama itsemurha on sallittu – mutta vain, jos potilas itse kykenee myrkyn ottamaan.

Tiukimmissa kristillisissä näkemyksissä kuolemanrangaistus saa kannatusta, varsinkin USA:n Raamattuvyöhykkeellä. Nämä kuolemanrangaistusta kannattavat myös vastustavat lujasti eutanasiaa eli avustettua kuolemaa. Tämä vastustus perustuu siihen, että ”vain Jumalalla on oikeus antaa ja ottaa elämä”. Mutta valtion suorittamaan teloitukseen tämä ei sitten ulotukaan, vaan tehdään kuin Mooseksen laki edellyttää.

Meillä Suomessa yksi hallituspuolueemme ehti jarruttaa kaksi ja puoli vuotta kansalaisaloitetta vapaaehtoisen kuolinavun sallivaa kansalaisaloitetta, jossa vaaditaan seuraavan eduskunnan tämän lain säätämistä. Aloite oli kerännyt 53.000 nimeä. Kristillisdemokraatit jumitti aloitetta sosiaali- ja terveysvaliokunnassa. Mutta 14.10. valiokunnan puheenjohtaja *Krista Kiuru* (sd.) kertoi, että aloite käsitellään jouluun mennessä. Kiuru arvelee julkisen keskustelun vaikuttaneen valiokunnan yksimieliseen päätökseen sen käsiteltäväksi ottamisesta.

Päivi Räsänen on kiistänyt jarruttaneensa aloitteen käsittelyä, mutta samaan hengenvetoon hän ilmoittaa tekevänsä kaikkensa, että aloite hylätään isossa salissa. Hänen kantansa on, että ”eutanasia on tarpeeton ja vahingollinen”, mikä ei tietty ole yllättävää.

Valtio-opin professori *Kimmo Grönlund* on todennut kansalaisaloitteen jarruttamisen olevan tyystin vastoin demokratiaa ja sen olevan erittäin haitallista. On niin, että vaikka jotain kansalaisaloitetta ei hyväksyttäisikään eduskunnassa, pitää se käsitellä kaiken laillisuuden mukaan. Tämä on lakiin kirjattu.

Enemmistö eduskunnassa kannattaa eutanasian laillistamista, ja tämä lieneekin syy kristillisdemokraattien jarrutukselle. He ymmärtävät, että jos se suureen saliin menisi, tulisi laki hyväksytyksi. Päivi Räsänen onkin todennut, että ”*tätä esitystä ei viedä eteenpäin, kun olemme hallituksessa. Meillä on erittäin selkeä kanta eutanasiaa vastaan*”. Näin puolue, jolla on vain kolmen prosentin kannatus kansalaisten keskuudessa, voi kävellä demokratian yli. Tämä ei juuri ole yllättävää. Ollessaan oikeusministeri Räsänen totesi Kankaanpäässä julkisessa tilaisuudessa, että on tilanteita, joissa maallinen laki on ristiriidassa Raamatun opetusten kanssa, jolloin kristityn täytyy noudattaa ”jumalan lakia”. Kristillisdemokraattien peruseetos ei ole demokratia, vaan teokratia.

Kristillisten puheenjohtaja, ministeri *Sari Essayah*, taas mielenkiintoisesti rinnasti eutanasian *Christa Piken* syyskuussa tapahtuneeseen epäonnistuneeseen teloitusyritykseen. ”*Käytännössä sama toimenpide*”. Eutanasia on siis hänen käsityksessään teloitus. Essayahin mukaan molemmissa voidaan epäonnistua. Heikko argumentti. Hän sivuuttaa sen, että USA:n lääketehtaat ovat kieltäytyneet toimittamasta ”lääkkeitä” teloitustarkoituksiin, joten teloitusvankilat joutuvat haalimaan myrkkyjä mistä saavat tai sekoittavat sotkujaan itse. Ja sen, että myrkkyteloituksia tekevillä ei välttämättä ole asiantuntemusta suonensisäisten ruiskeiden antamiseen. Lääkärit ovat kieltäytyneet toimimasta pyöveleinä. Christa Piken teloitusyritykseen kului kaksi tuntia. Se oli käytännössä kidutusta. Kuolemansairaan kärsimysten pitkittäminen [elämän kunnioituksen nimissä] ei kristitty-jen mukaan sitten ole kidutusta.

Tätä kirjoitettaessa onneksi on niin, että kansalaisaloite on menossa suureen saliin ja laki ehkä saadaan aikaan, vaikka vastaava aloite hylättiinkin vuonna 2018. Parantumattomasti sairaiden ei sen jälkeen tarvitsisi kitua. Eutanasian salliminen on humaania ja se kuuluu sivistysvaltioon.

-Jos jätät eläimen kitumaan, syyllistyt rikokseen, jos autat päättämään kärsivän lähimmäisesi elämän, syyllistyt hirveään syntiin. Eutanasiaa vastustavat kristityt eivät kunnioita kuolemansairaan ja kärsivän tahtoa. He eivät kunnioita ihmisiä ja ihmisyyttä, he kunnioittavat omaa kuvitelmaa jumalastaan ja tämän kuvitellun olennon ”tahtoa”.

KUOLEMAN KULTTUURIT - PANEELIKESKUSTELU PORISSA

Porissa järjestettiin 27. lokakuuta ”Kuoleman kulttuuri” -paneelikeskustelu, joka liittyi ”Kuolema Porissa” -teemaviikkoon. Järjestäjinä olivat Porin seurakuntayhtymä sekä Porin ylioppilasyhdistys Pointer. Paneeliin osallistuivat teologian maisteri Riikka Patrikainen (ortodoksiseurakunta), lasten henkisen kasvatuksen koordinaattori Kaisu-Leena Rajala (Bahai-uskonto), Jari Vesterinen (mormonikirkko), yrittäjä Sarbest Pirbal (islam) ja Jukka Kim Satakunnan vapaa-ajattelijoista. Paneelin vetäjänä toimi kulttuurien tutkimuksen maisteri Jyri Luonila, ortodoksi niin ikään.

Kuoleman kohtaaminen ja vainajan hautaaminen rituaaleineen näyttää olevan varsin samankaltainen eri kulttuureissa ja uskonnoissa. Rituaalit tietty poikkeavat toisistaan ja uskomukset yksilön kuoleman jälkeisestä olotilasta. Yhteistä kaikille paneelissa olleiden uskontokuntien edustajille on usko sielun olemassaoloon ja sen siirtymiseen jonnekin, kuten valoisaan paikkaan, mikä ei nyt ole yllättävää. Jukka Kim omassa puheenvuorossaan sielusta totesi tyynesti sen, mikä tosiasia on – ei ole sielua erillisenä entiteettinä, joka ruumiista eteerisesti siirtyy jonnekin.

Usein kuolemasta käytetään eufemismia ”uni”, ”nukkuu pois”. Patrikainen yritti selittää tätä kristillisestä taustasta niin, että ”poisnukkunut” aikanaan herätetään. On itse asiassa merkillistä, että tohtorinväitöskirjaa valmisteleva uskoo näin oikeasti olevan.

Mormonit eivät siunaa vainajaa, vaan mielenkiintoisesti hauta siunataan ruumiin lepopaikaksi. Muuten hautajaiset ovat tavanomaisia. Polttohautaukset ovat tulleet käytännön syistä. Muslimit ja bahait eivät katso polttohautauksen olevan vainajaa kunnioittavaa – Jumala on antanut ihmiselle kehon, jota ihmisen ei kuulu polttamalla hävittää. Bahaissa on k umma sääntö, että vainajaa ei pidä haudata paikkaan, jonne on yli tunnin matka kuolinhetkestä. Muslimien tulisi haudata vainajan kasvot kohti Mekkaa, mutta käytännön syistä monet vainajat joutuvat haudassa katselemaan ihan muualle.

Rukoilu vainajan puolesta jakoi mielenkiintoisesti. Vaikka kaikissa uskontokunnissa rukoillaan, eivät mormonit rukoile vainajan puolesta, koska tämä jatkaa ikuista olemassaoloaan. Mormonien käsityksessä ihmiset ovat aina olleet olemassa ja tulevat vain vierailemaan täällä maan päällä.

Yleisöä oli pienehkö seminaaritila täynnä. Yleisökysymyksiä tuli jonkun verran lopussa. Näistä ilmeni monisatavuotinen piintynyt käsitys hautauksesta ja kuoleman kulttuurista kristillisin elementein. Eräässä Jukka Kimin osuudessa uskonnottomista menoista tapahtuman järjestäjä keskeytti ja kehotti pysymään hautajaisten käytäntöihin.

Se, mikä selvää on ja panelisteja yhdistää, on kunnioittava suhtautuminen vainajaan. Uskontokunnissa on tärkeää myös se, miten ja minkä värisiin vaatteisiin vainaja puetaan.

Tapahtuman julisteessa oli virhe. Siinä kerrottiin keskustelussa mukana olevan eri elämänkatsomuksia, joista yksi ”vapaa-ajattelu”. Tämän siellä korjasin. Ei ole olemassa sellaista elämänkatsomusta kuin vapaa-ajattelu, eikä ylipäätään ole ajattelua nimeltä ”vapaa-ajattelu”, vaan on uskonnoton elämänkatsomus, ja vapaa-ajattelijoilla sellainen on.

Vasemmalta: Kaisu-Leena Rajala, Riikka Patrikainen, Jari Vesterinen, Jukka Kim ja Sarbest Pirbal

TAVAT JA KULTTUURIT MUOTOONTUVAT AIKOJEN SAATOSSA

”Halloweenin suosio kulutusjuhlana on kasvanut ohi pääsiäisen koristeluissa. Kauppojen myyntitietojen perusteella halloween-koristeisiin käytetään jo enemmän rahaa kuin pääsiäiseen liittyviin tavaroihin.” - Yle 31.10.

Jos maailmalla, kuten myös meillä Suomessakin, on ollut nähtävissä polarisoitumista poliittisissa ym. asioissa, tuntuu se ulottuvan myös uskoon ja sen ilmenemiin. Helsingin kirjamessuilla vastaan käveli useita nuoria risti kaulalla. Myös kristillistä kirjallisuutta tyrkyttäviä pisteitä oli aiempia vuosia enemmän. Yksi piste oli ”Raamattupodcast”, jossa oli kolme nuorta keskustelemassa suorassa lähetyksessä *Paavo Huotarin* kanssa Matteuksen evankeliumista. Tosin mielenkiintoisesti Huotari, Vanhan testamentin eksegetiikan tohtori, on kirjoittanut mm. kirjan ”*Sensuroitu*”, joka käsittelee Raamatun muutosten historiaa. Mutta siis ”Raamattupodcast” kirjamessuilla.

Mutta nähtävästi maalliset juhlat alkavat hivuttautua kristillisten pyhien rinnalle ja ohikin. Pyhät eivät ole aikoihin estäneet myöskään pitämästä kauppoja auki tai niiden vuoksi ollut huvikielto, kuten vielä takavuosikymmeninä oli käytäntö. Halloween on pikkuhiljaa kasvattanut suosiotaan juhlana. Se näkyi muuten myös Lahden liittokokouspaikalla, hotelli Opiston kunkussa, jossa oli aikuisia pukeutuneena halloweenasuihin.

Eräs Ylen haastattelema kertoi: ”*Halloween tuntuu hieman keinotekoiselta Suomessa, ehkä kekri voisi olla lähempänä itselleni*”. Toinen kertoi viettävänsä pääsiäistä lapsuuden perheen perinteiden takia, mutta tunnustaa kuitenkin viettävänsä nykyään myös halloweenia, ”*omien lasten takia on alkanut vaakakuppi hieman kääntyä*”.

Tavat ja kulttuurit muotoontuvat aikojen kuluessa. Voi olla, että halloween vielä joskus syrjäyttää pyhäinpäivän eli aiemmalta nimeltään ”pyhäinmiestenpäivän” käytännössä kokonaan ja tätä jälkimmäistä tulevat viettämään vain kristinuskon ”hevijuuserit”.

Loppiainen on kristillinen pyhä, tarujen itämaan tietäjien Betlehemiin saapumisen muistopäivä. Joulukuun *Vapaa Ajattelija* -lehdessä *Kari Ranta* esittää jutussaan nimen vaihtamista. Lehden on tarkoitus ilmestyä joulukuun alkupuolella.

Pyhien nimien vaihtaminen sekulaareiksi onkin yksi Vapaa-ajattelijoiden liiton tavoitteista. Ja pääsiäisen ajankohdan vakiinnuttaminen ja pääsiäisvapaitten nimeäminen kevätlomaksi. Pääsiäistä ym. kristillisiä juhlia viettäköön jatkossa ne, jotka tarujen pääsiäisen tapahtumiin uskovat.

Satakunnan vapaa-ajattelijoiden 10. Jumalattomat kesäpäivät järjestettiin 25.7.2026 Nakkilassa. Tapahtumaan osallistui liki kolmenkymmenen hengen joukko, yksi jopa Oulusta saakka.

Kutsuvieraana tilaisuudessa oli Prometheus-leirin tuki ry:n *Emmi Johansson*. Hän kertoi yhdistyksen toiminnasta ja kesän kattavasta vilkkaasta tapahtumakalenterista. Nykyisin vapaaehtoisia leirien toteuttamiseen tarvittaisiin enemmän kuin nyt on. Tasa-arvoon, sekulaariin yhteiskuntakäsitykseen sekä yhdenvertaisuuteen ohjaavat aikuistumisleirit ovat suositumpia kuin koskaan aiemmin. Leireillä riittää vapaaehtoisille paljon tehtäviä. Prometheus-leirin tuki yhdistyksen yhtenä keinona leirien toteutukselle on hankkia rahoitusta lahjoittajien avustuksella.

Satakunnan vapaa-ajattelijoiden esityksestä Liiton ansiomerkein palkittiin peräti viisi yhdistyksen toimijaa: *Pasi Hiltunen, Nico Laine, Tanja Laine, Yki Räikkälä* ja *Erkki Yli-Jokipii*. Liiton puheenjohtaja *Jori Mäntysalo* ja pääsihteeri *Timo Karjalainen* mainitsivat jakaessaan ansiomerkkejä, että tämä oli ensimmäinen kerta liiton historiassa, jolloin samanaikaisesti ansiomerkein palkittiin kaksi saman perheen jäsentä. Liitto ja yhdistys esittävät kaikille palkituille kiitokset ja onnittelut vuosia kestäneestä jäntevästä esimerkillisestä uurastuksesta yhteisen asian edistämiseksi.

Satakunnan vapaa-ajattelijat ovat sangen vähäväkinen yhdistys. Tämä jos mikä on paras foorumi osoittaa kiitoksen sana kaikille niille henkilöille, jotka toteuttivat 10. Jumalattomat kesäpäivät. Joten esitän kiitoksen jokaiselle tapahtuman talkootyöhön tavalla tai toisella osallistuneelle. Arvostukseni teidän panoksellenne. Moni asia olisi jäänyt puolitiehen ilman teitä.

Satakunnan vapaa-ajattelijoiden 11. Jumalattomat kesäpäivät järjestetään heinäkuun lopussa 2027. Kutsu kirjattakoon tässä vaiheessa lyhykäisesti - Olette jumalattoman tervetulleita!

JUKKA KIM

SYYSKOKOUS lauantaina 28.11.

Satakunnan vapaa-ajattelijat ry sääntömääräinen syyskokous kutsutaan koolle 28.11.2026 klo 14.00. Paikka on K-Supermarket Onnipekan kabinetti, osoitteessa Kauppatie 1, 29250 Nakkila.

Esityslistalla on sääntöjen §9 osoittamat asiat. Tarjolla kofeiinipitoista juomaa kera purtavan. Tervetulleeksi toivotetaan myös kaikki ne, joilla on harkinnassa liittyä jäseneksi tähän ja osallistua toimintaan, joka edistää yhteiskunnallista tasvartaisuutta. Satakunnan vapaa-ajattelijat ei sentään ole mitään salaseura.

SATAKUNNAN Vapaa ajattelijat

Olehan vapaa, paitsi ajattelustasi, myös jäsenmaksuhuolista

Jos syystä tai toisesta olet kenties unohtanut Satakunnan vapaa-ajattelijoiden vuoden 2026 jäsenmaksun hoitamisen, niin ei huolta, vielä on aikaa saattaa tuo tärkeä seikka kuntoon ja olla omantunnon ja synnin painosta vapaa satakuntalainen vapaa-ajattelija!

Maksun määrä on vaivaiset 30 euroa. Käytä maksaessasi viitenumeroa 20268.
Ja tilinumero on se FI22 4108 0012 2164 39, jos on jäänyt nettipankkiin tallettamatta.
Vuoden 2027 viitenumero on 20271.

Jäsenmaksu sisältää Vapaa Ajattelija -lehden tilausmaksun, neljä numeroa per vuosi. Ja lisäksi tämä hieno SataVAPARI -lehtykäinen. Yhdistyksen hallitus muistuttaa, että ilman jäsenmaksun hoitamista ei voi olla jäsenenä humaania ajattalua ja ihmisoikeuksia edistävässä yhdistyksessä. Ilman jäseniä ja tärkeitä jäsenmaksuja yhdistyksen toiminta ei ole mahdollista. Niin se menee.

Vapaa ajattelijat
Yhdenvertaisuuden puolesta

Vapaa-ajattelijat ovat uskonnottomien edunvalvonnan, ihmisoikeuksien sekä kulttuurisen yhdenvertaisuuden toteuttamisen asialla. Vapaa-ajattelius edustaa ja edistää tiedepohjaista sekä humaania ajattelua, mutta on puoluepoliittisesti sitoutumatonta.

